

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK
refpasaret.hu

**Pasarét, 2023. június 8.
(csütörtök)**

Szepesy László

1. NE ÍTÉLJETEK A LÁTSZAT UTÁN

Énekek: 1, 268

Alapige: Ámós 1,1

„Ámós beszédei, aki a tékoabeli pásztorok közt volt, azokról, amiket Izráel felől látott Uzziásnak, Júda királyának idejében, és Jeroboámnak, a Jóás fiának, Izráel királyának idejében, két esztendővel a földindulás előtt.”

Imádkozzunk!

Hálát adunk Neked, szerető mennyei Édesatyánk, azért, hogy még türelmes vagy, még tart a kegyelmi idő, még keresel bennünket, hívsz magadhoz, hogy térjünk Hozzád, higgyünk Benned. Köszönjük a zsoltár bátorítását is, hogy Te külön az ígédet is adod nekünk, amelyben megmutatod a mi egyetlen reménységünket, Szabadítónkat, megmentőnket, Krisztust. De azt is köszönjük, hogy a Szentlélek milyen életre akar minket elvezetni, megtanítani, a Te parancsolataidban kijelölt utakra, ami a szeretet útja is egyben. Bocsásd meg, hogy számtalan alkalommal letérünk erről. Köszönjük, amikor leleplezel ebben minket, amikor rámutatsz, hogy csúfolók székében ülünk, hitetlenek útján járunk, kétségkedünk, vagy úgy gondolkodunk, mintha Te nem lennél. Köszönjük, hogy ilyenkor is keresel, még hogyha feddással vagy éppen figyelmeztetéssel, de akkor is, mint gyermekedet, nem hagysz bennünket eltévelyedésünkben. Köszönjük, hogy mindazok, akik valóban a Te ígédben, ígéreteidben, szent Fiadban meggyökeresnek, azok olyanok lehetnek, mint a virágzó fák, amelyek meghozzák,

NE ÍTÉLJETEK A LÁTSZAT UTÁN

megtermik idejében a gyümölcsüket. Szeretnénk, Urunk, ilyenek lenni, szeretnénk kérni, hogy Szentlelked teremje a mindennapok során a szívünkben gyümölcsét, és szeretnénk így Téged még inkább dicsőíteni.

Kérjük, ezért használd fel ezt a mai alkalmat is ahhoz, hogy jobban megismerjünk, akaratodat megértsük. De mindez még nem elég, és ezért kérjük, hogy „*az engedelmesség lelkével támogass*” bennünket, hogy elhitt, megértett akaratodat meg is tudjuk cselekedni, ezáltal is dicsőítve Téged. Ezért kérjük, használd fel ezt a mai alkalmat erre, hadd lehessen számunkra áldássá, neved számára pedig dicsőségessé.

Szent Fiadért, Krisztusért kérünk, hallgass meg!

Ámen.

Igehirdetés

Ha az Úr akarja és éltet minket, akkor az előttünk álló időszakban Ámos próféta könyvével foglalkoznánk egy igehirdetés-sorozat keretén belül. A mai alkalmunkon a próféta elhívásán, illetve korának megvizsgálásán keresztül néznénk meg, hogy mit mond az Úr magáról nekünk.

Először néhány szót hadd ejtsek röviden a prófétáról és arról a korról, amelyben élt. Ámós neve azt jelenti, hogy teherhordó (majd erre később visszatérünk, hogy milyen jelentőséggel bír). Valószínűleg társadalmilag alacsony származású, egyszerű pásztor volt, aki saját bevallása szerint a nyáj őrzéséből, és vadfüge szedéséből tartotta el magát (Ámós 7,14). A felolvasott vers szerint Tékoa városából származott, ami egy kisváros volt Betlehemtől délre 10 km-re, Jeruzsálemtől pedig 18 km-re délre. Ámós tehát Júda országában született, nőtt fel, ott élt és dolgozott, mégis prófétai szolgálatát az északi királyságban, Izráelben kellett végeznie, mintegy idegenként. A két ország határához közel fekvő, izráeli területen lévő Béthel városában prófétált (Ámós 7,13), ami királyi város volt, és egyben vallási központ is Izráelben. Bár az ország fővárosa ekkoriban Samária volt az északi királyságban (délen Jeruzsálem), Béthel mindig is fontos szerepet játszott Izráel népének életében. Amikor Salamon halála után az ország ketté szakadt, akkor Izráel első királya, I. Jeroboám Béthelben állított fel egy aranyborjút, az ország egyik legdélebbi városában, hogy a népe ne menjen le a jeruzsálemi templomba az Urat imádni. Bálványimádásra készítette saját népét. Északon, Dán városában is állított fel egy aranyborjút, és délen is, Béthelben. Béthel így vallási központ lett, de nem az Urat imádták, hanem bálványokat, itt élt az izráeli királyok által választott papok és próféták nagy része. Közéjük küldte el az Úr Ámós prófétát, hogy hirdesse az Ő akaratát. Bár nagyjából egy korban élt más prófétákkal: Hóseás, Mikeás és Ézsaiás mind egy században éltek, de Ámósnak mégis mondhatni szolgálatát egyedül kellett végeznie Izráelben.

A korszak, amelyben élt, Kr.e. 760-as évek környéke volt. Júdában Uzziás (másik nevén Azária) király volt az uralkodó, Izráelben pedig II. Jeroboám király. Politikai szempontból ez a virágzás korszaka volt mindkét királyság számára. Isten meg nem érdemelt kegyelméből mindkét ország régen elvesztett városokat szerezhetett vissza szomszédjaitól, jelentős katonai sikereket érve el. Ezekről a 2Királyok 14. fejezetének második felében, 15. fejezete első felében, valamint a 2Krónikák 26-ban olvashatunk. Ugyanakkor a hódításokat leszámítva ez mégis a béke korszaka volt Izráel és Júda számára is. Egymással nem vívtak háborút, a szomszédos népek felett pedig győzelmeket arattak, Asszíria pedig, mint nagyhatalom, ekkoriban nem jelentett veszélyt és fenyegetést rájuk nézve. A békét és katonai fölényt kihasználva az uralkodók városokat építettek, falakkal és tornyokkal erősítették meg azokat, tehát a fejlődés, az építkezés korszaka volt. Fellendült a kereskedelem és a gazdaság is, mindkét ország jelentősen meggazdagodott, legalábbis a társadalom felsőbb, előkelőbb rétegei. Összefoglalva tehát ezt a kort a mai történészek Izráel és Júda egyik fénykorának tartják.

Mégis, ahogyan az lenni szokott, az emberi megítélés ebben is téved, hiszen a pompa, a sikerek, a gazdasági fejlődés mögött lelki züllés, társadalmi igazságtalanság, istentelenség, és mindenekelőtt felfuvalkodottság állt. II. Jeroboám királyt sokan nagyra tartják, mégis a Bibliában az Úr azt mondja róla, hogy „*gonoszul cselekedett az Úr szemei előtt*”, és ebben is az elődjétől eltért, mert mindent meghaladó mértékben volt gonosz. Névadó elődjét, Jeroboámot követte, aki több mint 100 évvel korábban felállította a bálványokat, minden gonosz tettet utánozta. Isten ezért ítéletet hirdetett Izráel felett, amely nem is sokkal Ámós szolgálata után, mintegy 40 évvel később be is következett. Nem kis büntetés volt ez, hanem végzetes az országra nézve: Ámós Kr. e. 760-ban élt, mint mondtam, és Kr. e. 722-ben Izráel országát Asszíria eltörli a föld színéről, a zsidókat megszi vidékre deportálják, és más népeket telepítenek be Samária vidékére, akikből lettek később a samaritánusok (2Királyok 17). Miért történt mindez, ez az ítélet? Azért, mert Izráel 10 törzse, Izráel országa elhagyta az Urat, és minden kérlelés, figyelmeztetés, áldás és ítélet ellenére sem akartak visszatérni Őhozzá. Az Úr hosszú időn keresztül, több mint 100 éven át hívta őket magához, mégsem tértek vissza Hozzá.

Pont ezért Ámós próféta feladata a bűnleleplezés, feddés, ítélethirdetés volt, arra való rámutatás, hogy Izráel elhagyta az Urat, és megszegte a Vele kötött szövetséget. Azt, amit hívóként ígértek az Úrnak, ők nem tartották be. Mindazonáltal a próféta könyv végén csodálatosan felragyog az Úr kegyelme is, hiszen minden hitehagyás, embertelenség és kegyetlenség ellenére az Úr hűségese marad népéhez, és a könyv a helyreállítás, a

fogságba menők maradékainak hazahozatala és Krisztus királyságának reményteljes ígéretével zárul. Az ítélet biztos, bekövetkezik, de mégis az Úr hűsége megmarad.

Ámós prófétának mindenben, az ítélethirdetésben és a feddésben is az volt a fő célja, hogy az Úrra mutasson. Miért? Azért, mert nincs az életben fontosabb, amit vizsgálunk kellene, mint az Úrral való kapcsolatunk. Milyen az Úrral való kapcsolatom? Elsődlegesen nem a világi jólétre, nem a gazdasági fejlődésre, nem a körülményeimre kell tekintenem, hanem az Úrral való élő kapcsolatra van egyedül szükségünk, és csakis a Vele való kapcsolatban láthatjuk jól életünket, népünk és nemzetünk sorsát is. A könyv egyik fő kérdése ez, amit Izráel számára fel kellett újból és újból tennie Ámós prófétának: jól látjuk-e azt, hogy milyen az Úrral való kapcsolatunk? Izráel országának vezetői tévesen ítélték meg, és hitték azt, hogy mivel jól megy a dolguk – katonai sikerek, gazdasági fellendülés és sok más egyéb –, és mivel ők elvégzik a vallási rituálékat, ezért ebből az következik, hogy jó a kapcsolatuk az Úrral. Eljárnak a bétheli szentélybe áldozatot bemutatni, Isten nem bünteti őket a szomszédos népeken keresztül, mint elődeiket, sőt, megáldja őket, ezért gyarapodnak és gazdagodnak – ők ezt így gondolták. Ők Isten szövetséges népe, követik az Urat, és ezért virágzik az ország. Sokan hasonló nézőpontból ítélik meg napjaink helyzetét is. Azonban vigyázzunk! Nem mindegy, hogy min keresztül nézzük azt, hogy milyen az Úrral való kapcsolatom! Gazdagság, békesség, siker, jólét, kényelem – mindezek csalóka mércék, Testvérek! A jólét, kényelem, bővölködés már sokakat megtévesztett, és veszedelemre vitt. Tévesen látták saját állapotukat, helyzetüket, és leginkább az Úrral való kapcsolatukat, ami aztán később pusztulásukhoz és vesztükhöz vezetett, mint Izráelnek is.

Akkor mégis hogyan érthetjük meg azt, hogy II. Jeroboám hosszú, 40 éves uralkodása alatt virágzott az ország, és mégis utána nem sokkal az ítélet következett be? Ez az uralkodó, aki a legtöbb dologban gonoszul cselekedett, hogyan lehetett sikeres? A választ az Úr a próféta által adja meg, és azt mondja, hogy ne a cselekedeteiden, ne a földi helyzeteden, gazdagságon vagy szegénységen, ne a sikereinken vagy sikertelenségeinken, ne a kényelmeden vagy annak hiányán keresztül lásd meg valódi állapotodat, ami igazán számít, hanem egyedül, és csakis egyedül az Úr kijelentett ígéjén keresztül! Egyedük Isten tudja megmutatni, hogy milyen helyzetben vagy, hogy ki vagy te, hogy hogyan fog az Úr veled cselekedni. Isten az Igében mutatja meg, hogy mire és kire van igazán szükségünk, és jelenlegi helyzetünk áldás vagy éppen átok ránk nézve. Mert vegyük például a gazdagságot: lehet áldás, ha azt az Úrtól kapjuk, ha közelebb visz minket Istenhez, mert hálásak vagyunk az Ő atyai gondoskodásáért, és hogyha a gazdagságra eszközként tekintünk, és mások megsegítésére használjuk.

Lehet áldás. De lehet átok is, amely felfuvalkodottá teszi az embert: az én kezem gyümölcse, az én munkám eredménye, és Istennek nem adunk dicsőséget, sőt, felfuvalkodottá és elbizakodottá teszi az embert, mert a vagyonban bízunk a jövőre nézve, nem az Úrban, és így szíve eltávolodik az Úrtól, nem gondol rá, és elkárhozik. Mint a bolond gazdag, akiről Krisztus beszél. Emeljünk még egy csúrt, mert annyi javam van, és lelkem, örüljél, vigadjál. És azt mondja neki: „*Bolond, ez éjjel elkérlik a te lelkedet.*” Hogyan lehet megítélni Jeroboám virágzó korszakát helyesen? Csak az Igén keresztül. A 2Királyok 14,26-27 segít megértenünk az Ámos-korabeli helyzet valódi okait. II. Jeroboám király sikereivel kapcsolatban ezt olvassuk ezekben az igeversekben: „*Mert megtekintette az Úr az Izráel igen nagy nyomorúságát, hogy a berekesztetett és az elhagyatott is semmi, és nincs senki, aki az Izráelt megszabadítaná. És nem mondta azt az Úr, hogy az Izráel nevét eltörli az ég alól; annak okáért megszabadította őket Jeroboám, a Joás fia által.*” Mennyivel másabb kép ez, Testvérek! A felvirágzás mögött nem a király és a nép áll, nem is az Isten iránti engedelmisségük az oka, hanem egyedül, és csakis egyedül az Úr kegyelme és hűsége szövetségéhez és népéhez. Izráel korábban nyomorúságos helyzetben volt, ellenségei körülvették, nem volt szövetségese, elhagyatott volt, egy szál maga állt, és nem volt senki, aki segítségére sietett volna, aki megszabadította volna őt. És ez az állapota is az Úrtól volt. Megvolt az oka, hogy ilyen volt. Izráel méltó volt az Úr ítéletére és büntetésére. Mégis mit jelentett Isten számára az Ő szövetsége és hűsége Izráelhez? Azt, amit az Igében olvastunk: „*És nem mondta azt az Úr*” – ez annyit jelent, hogy amit előbb felsorolt, hogy nyomorult volt, egyedül volt, azt megérdemelte –, „*hogy az Izráel nevét eltörli az ég alól; annak okáért megszabadította őket Jeroboám, a Joás fia által*”, mert Isten szabadító és irgalmas. Isten irgalma és könyörülete mutatkozott meg népe felé. Bár ők elhagyták Őt, Ő mégse lett hűtlen, és bár a nép méltó lett volna arra, hogy az Úr eltörölje a föld színéről az egész országot, mégsem tette meg, hanem szabadítót küldött. Kit? Egy istentelen királyt, II. Jeroboámot. Mindazok a sikerek, a jólét, a békesség az Úrtól származott, amiben eszközként egy Benne nem hívó királyt és embereit használt fel az Úr. Nem döbbenetes? Mi következik ebből?

Egyrészt az, hogy a jólétért és minden jóért egyedül és csakis egyedül az Úrnak adjunk hálát, hiszen „*minden jó adomány és minden tökéletes ajándék felülről való, és a világosságok Atyjától száll alá*” (Jakab 1,17). Sose bizakodjunk el és fuvalkodjunk fel azért, mert sikereink vannak az élet különböző területein, hanem lássuk meg életünket nagyobb kontextusban, nagyobb távlatban, mégpedig úgy, hogy mindannyian Isten gondoskodásából élünk. Ha Istent eltávolítjuk az egyenletből, mindannyian

NE ÍTÉLJETEK A LÁTSZAT UTÁN

eltűnünk hirtelen. Csak az Ő gondoskodásának köszönhető az, ha bármi jó történik velünk. Ő az, „*aki felhossa az Ő napját mind a gonoszokra, mind a jókra*”, és eledelt ad mindennek. Másként nem nézhetünk az életünkre máshogy, csak így, hogy mennyei Atyánk gondoskodó szeretetét tapasztaljuk meg a mindennapi kenyér megkapásában, abban, ha van ruhánk és öltözetünk, ahogyan abban is, ha országunk dolgai jól alakulnak. Ne az embert dicsérjük és dicsőítsük, hanem az Úr kegyelmét magasztaljuk.

Másrészt lássuk meg Isten hatalmát is, hogy még az istenteleneket is akarata szerint irányítja úgy, hogy elvégezzék az Ő terveit. Ha meg akarja az Úr szabadítani népét, akkor azt nemcsak egy hívőn keresztül teheti meg, hanem egy gonosz, felfuvalkodott király által is, őt felhasználva. Ezt alaposan a szívünkbe kellene vésnünk, és elgondolkoznunk rajta, hogy ilyen hatalmas a mi Urunk, és hogy nincs senki, aki ellenállhatna az Ő akaratának. Az istentelen király gonoszt cselekszik, és mégis szabadítást hoz, amit az Úr szerzett. Ez felfoghatatlan! Ilyen hatalma csak az Úrnak van. Jó lenne megalázkodnunk Őelőtte, és így bízunk benne, hogy minden helyzetben Neki van hatalma irányítani még korunk hitetlen vezetőit is a világ minden pontján. A jelenlegi politikai, háborús helyzet a világban ne higgyük, hogy független Isten akaratától.

Vigyáznunk kell arra is, hogy hogyan és min keresztül látjuk az életünket, legfőképpen az Úrral való kapcsolatunkat. Izráel vezetői, népe rosszul ítélték meg helyzetüket, azt hitték, az Úr velük van, nem könnyörületből, hanem áldásként és jutalomként ad nekik mindent, mert ők annyira imádják Őt. Isten azonban ellenkező módon látta a helyzetet. A bűn és hitehagyás eluralkodott abban a nemzedékben, mindenki szívében, nem hallották az Úr megtérésre hívó szavát, süketek voltak. Isten haragudott szövetség-szegő népére, és ezért meg fogja büntetni őt, ahogyan azt előre megmondta Mózes könyvében is, hogy mit fog tenni abban az esetben, ha népe megszegi a Vele kötött szövetséget. Ezért az Úr prófétát, Ámóst küldte el hozzájuk, hogy leleplezze és megfeddje őket, és figyelmeztesse a közelgő ítéletre. Milyen nehéz feladat ez! Amikor minden jól megy, amikor látszólag jólét van, gazdagság, sikerek, negatív embernek lenni? A bűnre mutatni, arra, hogy mindez csak látszat, múló, és nem ez az, ami számít. Izráel két fő bűnéről kellett Ámósnak beszélnie. Az egyik a képmutató és hamis istentisztelet, mert Béthelben voltak papok, próféták, akik prédikáltak, zajlott az egyházi élet ott is, nagyon aktívak voltak. De miközben Izráel népe tagjai folyamatosan különféle áldozatokat mutattak be, szívük teljesen távol volt az Úrtól, nem hittek Benne, nem szerették Őt, nem ismerték az Ő igéjét.

Az Istennel való kapcsolat hiányából következett a második fő bűn, amiről Ámósnak sokat kellett beszélnie, ez pedig a felebaráti szeretet hi-

ánya, ami különféle társadalmi igazságtalanságokban, törvénytelenésekben mutatkozott meg, és ezek általánossá váltak az országban. Ámós próféta sokszor utal a mózesi törvényekre, amelyeket sorra, naponként szegtek meg a vezetők és a nép tagjai is. Krisztus maga mondta: „*aki ismeri az én parancsolataimat és megtartja azokat, az szeret engem*” (János 14,21). Izráel népe azt hitte, hogy az Urat szerethetik a saját elképzelésük szerint, anélkül, hogy megismernék az Úr akaratát, hogy szerethetik Őt az Igében való hit és a parancsainak való engedelmesség nélkül is, mert a lényeg az, hogy higgyünk valamiben, és szeressük Őt. Pedig pont ezek azok, amelyekkel keresztül meg kellene vizsgálnunk magunkat – az Úr akaratának ismerete, a Benne való hit, a szeretet –, ezekben kellene önvizsgálatot tartanunk, mert ezekben mutatja meg az Úr, hogy milyen is Vele valójában a kapcsolatunk. Mennyire alázzuk meg magunkat az Ő akarata előtt? Mennyire adjuk oda magunkat az Ő követésére, a Neki való engedelmes-ségre és szolgálatra? Meg kell vizsgálni, hogy hiszünk-e Őbenne, ismer-jük-e Igéjét, hűségét, kegyelmét, és életünket valóban az Ő parancsainak, törvényének, és a Benne való bizalomnak mércéjén keresztül vizsgáljuk-e. Izráel népe egy nagy önbecsapásban élt: jó az élet, ezért szeret minket az Úr. Ez hamis prófécia, hamis tanítás. Azt mondja az Úr, hogy máson keresztül kell megvizsgálnod a velem való kapcsolatodat. Ámós próféta feladatát egyfajta tükörmutatásnak is felfoghatjuk: Isten igéjét hirdelve szembesítenie kellett Izráel népét mindazzal, ahogyan az Úr látta őket. Bűneiket leleplezve, azok következményeire felhívva a figyelmet.

Ez a bűnleleplezés pedig központi eleme a könyv üzenetének. Miért? Ahhoz, hogy válaszolni tudjunk erre a kérdésre, kicsit gondoljuk át Ámós mondanivalójának lényegét. Ha az egész könyvet egyben elolvassuk (ezt javaslom egyébként a Testvéreknek, egy vasárnap délutánt rászánhatunk), először elég komornak fogjuk találni az üzeneteket, tele van ítéletekkel, bűnleleplezéssel, vádakkal. Ámós a közelgő ítéletet hirdette, és nem úgy, nem azzal a hangsúllyal, hogy ha megtértetek, akkor nem fog megtörténni, hanem hangsúlyoznia kellett mindig, hogy az ítélet bizonyos, megváltozhatatlan, úgy lesz, és kész. Ezt azért mondom, mert voltak olyan próféták, akiknek Isten azt az üzenetet adta, hogy hirdessétek az ítéletet, hátha a nép megtér, és akkor az ítélet elmaradhat. Voltak ilyenek is. Így hívogatta magához az Úr a keményszívű népet. Ámós feladata azonban nem ez volt. Neki az ítélet biztos bekövetkeztét kellett hirdetnie, hiszen Izráel népe már régóta élt a bűnben, és olyan mélyen beléjük ivódott az istentelenség, hogy az ítéletnek kellett következnie, ahogyan azt Isten előre megmondta (5Mózes 28). De ettől még, hogy az ítélet bizonyos, szükség van a megtérésre, a bűnbánatra, a bűnvallásra, a kegyelemre, a Krisztusban való reményeségre. Ámós könyvében ritkán jelenik meg egyébként a megtérésre

NE ÍTÉLJETEK A LÁTSZAT UTÁN

hívás, de az 5. fejezetben elhangzik, és egy későbbi fejezetben megjelenik úgy is, hogy a próféta közbenjár Izráel népéért. A könyv nagy része az ítéletről szól, mert az bizonyos, de még ekkor is van helye a megtérésnek. Nem azért kell megtérni, hogy az ember elkerülje a rosszat, a fájdalmasat, az ítéletet, hanem azért, mert az Úr méltó arra, hogy Hozzá térjünk, méltó arra, hogy egyedül Benne bízzunk.

Az ítélethirdetésen kívül mi volt még Ámós feladata? Miért küldte el az Úr őt? Több okból.

Egyrészt azért, hogy egy olyan társadalomban, ahol a képmutatás, a vallásoskodás, az istentelenség uralkodott, ne némuljon el az Úr szava, ne hallgasson el. Ez is egy fontos szempont, Testvérek, hogy ne hallgasson el az Úr szava. Isten egyik legnagyobb ítélete az, amikor már nem hangzik az élő ige, amikor nem hallani a próféta szót, amikor nincs senki, aki az Úr akaratát, igéjét, parancsait és az evangéliumot hirdesse. Egy ígére nem figyelő, azt egyenesen megvető, elutasító, sőt az azt hirdetőket gyűlölő világban és kultúrában, amely el akarja hallgattatni az Ige szavát, az Úr meg akar szólalni, és nem hagyja, hogy a gonoszság hangja győzzön, ezért küldi el Ámóst. A világ akármit is akar, az Úr hirdetni akarja és fogja is az Ő igéjét. Hozzon a világ akármilyen törvényeket keresztyének ellen, üldözze őket bármilyen módon, az Úr hirdetni fogja az Ő igéjét. Testvérek, nem hallgathat el az ige, hiszen csak így hihetünk benne, mert „*a hit hallásból van, a hallás pedig*” az ige hirdetése által, és csak így ment meg minket az Úr az üdvösségre. Ámóst Júdából hívta el az Úr, egy másik országból. Miért? Miért nem az izráeliek közül választott az Úr egy férfit? Valószínűleg azért, mert ezzel is ki akarta kifejezni Isten, hogy Izráelben nincs, aki az Ő akaratát hirdesse. Nem azért, mert ne lettek volna önjelölt papok és próféták – voltak tömkelegével –, hanem azért, mert egyikük sem ismerte Isten igéjét, parancsait, és egyikük sem szólalt fel a társadalomban uralkodó, mindennapossá vált bűnök ellen. Isten azzal, hogy mintegy kívülről, másik országból küld prófétát, rámutat Izráel romlottságára és hitehagyására. Közületek nem! Júdából kell elhívnom.

Továbbá Ámós feladata a bűnleplezés volt elsődlegesen, nem azért, hogy az emberek – mint mondtam már – megváltoztassák az ítéletet (megtérni meglehetett, és bizonyosan meg is tértek néhányan), hanem azért, hogy a világ meglássa: Isten ítélete igazságos és jogos Izráel népe felett. Azért kell a bűnt leplezni, hogy a későbbi ítéletkor senki ne mondhassa, hogy milyen igazságtalan az Úr. Ezért már előre az Úr elküldi a prófétát, és rámutat az ítélet okaira: a hitehagyásra, a szövetségszegésre. Sokan csodálkozhattak azon ugyanis, hogy egy virágzó kor után hogyan szűnhetett meg az ország ilyen gyorsan. Mert Isten rövid idő alatt szinte semmivé tette Izráel országát. Hogyan lehet, hogy jólétben, gazdagságban és békében

éltek, utána pedig jött az ítélet? Isten Ámós által mutatott rá az okokra, és már előre felelt erre a kérdésre úgy, hogy rámutatott: a gazdagság és jólét mögött súlyos bűnök és istentelenség állt. A virágzó kor igazából a bűn melegágyává lett, a sok áldás nem hálaadást, hanem felfuvalkodottságot váltott ki az emberek szívében. Az ítélet tehát nem alaptalanul, mintegy hirtelen következett be, mert Izráel szövetségszegése, hűtlensége, törvényszegése képezte az alapját, ami már régóta tartott. Ámós fő feladata az volt, hogy rámutasson erre. De félreértés ne essék: Ámós nem mentegeti az Urat, és azt, hogy miért fogja megbüntetni az Ő népét, nem magyarázkodik. Az Úr nem szorul a mi védelmünkre, a mi magyarázkodásunkra, a mi mentegetésünkre. Azért kell hirdetni az ítélet okát, mert nekünk, embereknek van erre szükségünk, arra, hogy megértsük az Úr útjait, ítéleteit, és meg kell látnunk, hogy Ő még akkor is igazságosan jár el, amikor az ítéletben dicsőíti meg magát. Mert az Úr nemcsak a bűnös ember üdvözítésében, hanem az ítéletben is megmutatja az Ő dicsőségét, csak más módon. A bűnösök megmentésében az Ő kegyelme ragyog fel, az ítéletben pedig az Ő igazságossága, szentsége, amellyel nem szenvedhet el semmilyen bűnt. Így is, úgy is, az Úr megdicsőíti magát.

Ámós személyében egy pásztort küldött Izráel népéhez. Miért? Mert ahogyan az Ézsaiás 53,6 is mondja, Izráel népe eltévelyedett pásztorától, nem hallotta az Ő hívó szavát, mert nem figyelt rá, nem érdekelte az Úr igéjének üzenete, és így nem is követte az Urat az Ő útjain. Egy pásztort küldött az Úr, hogy megszégyenítse őket. Hogyan? Úgy, ahogy Ézsaiás próféta is mondta máshol: „Az ökör ismeri gazdáját, és a szamár az ő urának jászlát; Izráel nem ismeri, az én népem nem figyel reá!” (Ézsaiás 1,3) Még az állatok is nagyobb okosságot, eszességet mutatnak, amikor hallgatnak gazdáik szavára, mint Izráel népe, aki nem törődik az Úr akaratával. Pásztort küld, mert szétszéledt a nyáj.

Egy szegény embert küldött el az Úr Izráel népéhez, egy lenézett, tanulatlan pásztort, hogy megszégyenítse Izráel népét. Mert akkoriban is igaz volt, amit később Pál apostol fogalmazott meg: „Hanem a világ bolondjait választotta ki magának az Isten, hogy megszégyenítse a bölcseket; és a világ erőtleneit választotta ki magának az Isten, hogy megszégyenítse az erőseket; És a világ nemteleneit és megvetettjeit választotta ki magának az Isten, és a semmiket, hogy a valamiket megsemmisítse” (1Korinthus 1,27-28). Ezért választotta Ámóst. Ámós mondanivalója, de személye is üzenet volt Izráel számára. Ha az Úr akarta volna, akkor választhatott volna egy izráeli, előkelő származású férfit, de nem tette, hogy Ámós személyében mutassa meg Izráel gonoszságát, gőgjét, azt, hogy nem hallgatnak az Úrra és prófétájára, hogy nem vezethetőek, hogy megmáskacsolták magukat a bűnben, és méltók az ítéletre. Ámós feladata, szolgál-

NE ÍTÉLJETEK A LÁTSZAT UTÁN

lata nem volt könnyű. Sőt, ahogyan a neve is ezt jelenti: teherhordó volt. Nagy terhet hordott Ámós a szívében, Izráel népének ítéletét, az Úr népének vesztét, a bűn valóságának fájalmát. Belelátott a mindennapi életbe, átlátott azon a mázon, amit az emberek elkészítettek, a jólét, a fejlődés, a gazdagság, a katonai erő és fölény, és minden más mázán átlátott, és a szívekben meghúzódó istentelenség, gőg és bűn valóságát kellett hordoznia Ámósnek üzenetként a szívében. Teherhordozó volt ő. De az Úr gyakran helyez ilyen terheket az Övéire, hogy azt hordozva végezzük az Úrtól kapott feladatunkat és szolgálatunkat. Az Úr keresztet helyez ma is ránk, de tudjuk, hogy Ő az, aki hordja. Felvesszük mi ezt? Magunkra vállaljuk az Úr igéjének terhét?

Napjaink nyugati kultúrája sok hasonlóságot mutat az Ámós-korabeliével. A gazdagság, jólét máza mögött hatalmas istentelenség, lelki hanyatlás és züllöttség áll. A kérdés, hogy Isten népeként az evangélium és a béke hirdetése mellett be tudjuk-e tölteni azt a prófétai feladatot is, amit az Úr szánt Ámósnek. Hangsúlyozom, mindegyikre szükség van: az evangéliumhirdetésre, a békesség meghirdetésére, a bocsánat evangéliumára, de a prófétai beszédre is, ami leleplezi a bűnt, amely szembesít vele, amely Isten ítéletére mutat rá. Mert ne higgyük, hogy az Úr a mi korszakunkban másként cselekszik, mint abban a korszakban. A folytatásban majd fogjuk látni: idegen nemzetek feletti ítéletet tartott az Úr, ne higgyük, hogy ma összetett kézzel nézi, ami zajlik a világban. Ne higgyük, hogy ma nem tart ítéletet. Hatalmas az Úr! Munkálkodik! De a kérdés, hogy ami ránk bízott, azt elvégezzük-e. Le tudjuk-e és akarjuk-e leplezni a bűnt, hogy Isten dicsőítessék az által? Nem különbnek tartva magunkat a másiknál, azt Krisztus sose engedi, hanem azért, hogy ne becsapva, álomban éljenek az emberek, hogy az Úr hangja hallatszódjon ma is. Hogy ne csak a gonoszság szólamait halljuk, meg az önámításét, hanem az isteni igazságét. Figyelmeztetjük-e korunkat az ítéletre, amely a történelem során már annyiszor mutatkozott meg népek életében, ha nem térünk meg az Úrhoz? Mindeközben pedig bízunk-e az Úr hűségében, kegyelmében és irgalmában, hogy Ő sose hagyja el szövetséges népét, minket, az Újszövetség népét, akikkel szövetséget kötött? Krisztusban vagyunk, és ezért az Úr az Ő népének tagjává tett bennünket. Sose feledjük el, Testvérek, csak két út van csupán. Isten vagy Krisztusban büntette meg a bűneinket, és Benne híve bennünket már nem fog, vagy pedig az ítélet előbb vagy utóbb utoléri népünket és országunkat, minket magunkat. Hallgatunk-e az Úr igéjét hirdetőik szavára, akik ezt a két utat mutatják meg nekünk? Mi magunk, hívőként, hirdetjük-e ezeket?

Kívánom, hogy az Úr segítsen és vezessen minket, Lelke bölcsessége adja meg, hogy mikor mit kell szólnunk: az evangéliumot a megbánóknak,

a szenvedőknek; a gőgösöknek pedig a bűn valóságát, az ítéletet, mindig bízva Isten kegyelmében, és életünket az Ő akaratához igazítva. A Szentlélek így vezessen bennünket, és óvjon attól, hogy becsapjon minket e világ pompája, csillogása, naponként több ezerszer elhangzó szólamai a jólétről és minden más egyébről, és adja, hogy az igazság Lelke nekünk a valóságot mutassa, hogy hova tart az emberiség valójában, milyen az állapota. És segítsen, hogy tudjuk elvégezni evangéliumhirdető, de bűnöket is leleplező szolgálatunkat az Úr dicsőségére.

Imádkozzunk!

Urunk, Istenünk, félelemmel és alázattal borulunk le Eléd, mert hatalmat, igazságodat mutatod meg az Igében nekünk, és hogyha valóban a bűneink és cselekedeteink szerint ítélsz meg bennünket, akkor nincs reménységünk. De magasztalunk azért, hogy nekünk Megváltót, közbenjárót, Szabadítót adtál szent Fiadban, Krisztusban, a mi Urunkban, és köszönjük, hogy mi Őbenne remélhetjük a bocsánatot. De nem az olcsó evangélium szerint akarunk élni, hogy a bűnkérdést letudjuk azzal, hogy úgyis megbocsátasz, hanem szeretnénk valóban változni, szeretnénk, ha nem a bűn uralná a szívünket, életünket, hanem a Te igéd szerint, akaratodat követve, megismerve, parancsolataidra törekedve igyekezzünk Téged és egymást szeretni. Látod ebbéli küzdelmeinket, mindennapi harcainkat, bukásainkat, de azt is látjuk, hogy a Szentlélek hogyan támogat, bátorít, vigasztal, vezet bennünket, munkálja bennünk mind az akarást, mind a véghezvitelt, kérünk, hogy ezért segíts, hogy újból és újból Hozzád térjünk, ne akarjunk Tőled elszakadni, mindenben Igéd üzenetét keressük.

Kérünk, hogy vértess fel bennünket az evangéliumhirdetéssel, a békeesség sarujával, amely hirdeti a Hozzád térés lehetőségét, a bűnbánat, a bűnvallás kegyelmét. Kérünk, hogy ennek a makacs világnak, amely a látszatot nézi, a külsőt, a felszínt, amely a médiában újból és újból hangoztatott szólamokat akarja visszhangozni, és akarja, hogy elhiggyük, kérünk, segíts, hogy megmaradhassunk a Te igédnél, ami az igazság és a valóság. Segíts, hogy az evangélium mellett hirdessük a bűn valóságát, leplezzük le ott, ahol kell, feddjünk, intsünk szeretettel, hosszútűréssel, alázattal, mindig abból a célból, hogy hátha adsz az engedetleneknek Hozzád térést. És kérünk, hogy mindezekben mi magunk hadd lehessünk példák, előljárók, mi magunk éljünk így elsősorban. Könyörgünk, hogy így áldd meg szolgálatunkat nemcsak itt a gyülekezetben, hanem a világban is, amit ránk bízta, hogy éljük meg szereteteink körében, munkatársaink előtt, barátaink között. Kérünk, segíts így is Rád mutatni.

Könyörülj, kérünk, szenvedőinken, adj a betegeknek gyógyulást, de mindenek előtt a Beléd vetett hit erejét, és kérünk, hogy könyörülj rajtuk.

NE ÍTÉLJETEK A LÁTSZAT UTÁN

Kérünk gyászolóinkért, Te legyél az ő igazi vigasztalójuk, aki legyőzted a halált, és aki a minden vigasztalás Istene vagy.

Könyörgünk fiataljainkért a tanév végén, áldd meg a vizsgákra készülőket, és kérünk a felvételikért is, és azok eredményeiért. A Te akaratod mutakozzék meg, hogy merre tanuljanak tovább.

Könyörgünk minden korosztályért. Rád van szükségünk, ezért kérjük, hogy maradj velünk ígéreted szerint „*minden napon a világ végezetéig*”. És segíts, hogy mi is Veled lehessünk. Add, hogy várjunk Téged vissza, szemünk előtt legyen mindig, hogy ennek a világnak és ennek az életnek egyszer vége lesz, és Te megmutatod magadat nyilvánosan, mindenki szeme láttára. Add, hogy örömmel várjuk, reménységgel azt a pillanatot, ne kelljen félelemmel és rettegéssel tekintenünk arra a napra.

Ezért kérjük a hitet, hogy őrizz bennünket abban és a Te útjaidon. Kérjük, hogy az „*engedelmesség lelkével támogass*” bennünket. Kegyelmedben bízva könyörgünk, hallgass meg!

Ámen.

268. ének

1. Dicsérjük hálaadással Az egy főva]óságot,
Ki hűséges gondtartással Vezérli e világot.
Megtartatik általa, Amit teremtett vala,
Ami kezdetben volt, ma is Megvan, és nincs egy híja is.

2. Tud, mint tőle készült művet Minden dolgot egyenként,
Szálanként lát minden füvet És minden port szemenként.
Úgy vigyáz az ő szeme Földi teremtésire,
Hogy mind megelégül épen, Magához illendőképen.

3. E világnak történeti Lesznek akaratjából,
Nem a szerencse vezeti Azokat csak vaktából,
Hanem úgy mennek végbe A földön és az égbe',
Amint szájából kijőnek Az egy fő gondviselőnek.

4. Ha hát tőle kívánatos Jókat áldásul vészek,
Jóvoltának háládatos Megismerője lések;
Ha rám nyavalyát ereszt, Rajtam lévén a kereszt,
Bár, hogy könnyítsem, nincs módom: Ellene nem zúgolódom.